

Pag. 3

Raze de lumină
și de speranțe

Pag. 4

Să-l prețuim mereu pe
DOMNUL EMINESCU

Pag. 8

Obiceiuri și
tradiții la
români

Gazeta de BĂILEȘTI

Se distribuie
GRATUIT

Seria a XIII-a

Nr. 1

ianuarie 2014

Publicație lunară de informare a cetățenilor orașului Băilești • 8 pagini •

Evenimente cultural-artistice, la cumpăna dintre ani

Finalul anului 2013, ca și cei care au trecut, poartă cu el evenimente specifice sărbătorilor de iarnă. Am consemnat aici pe cele care au avut loc în perioada ulterioară apariției Gazetei de Băilești, fiindcă, așa cum se știe, în luna decembrie, ziarul apare imediat după jumătatea acesteia.

Astfel, în data de 19 decembrie s-a desfășurat concursul școlar de colinde, „Colindă”, concurs cu caracter local până în anul 2012; acum, ajuns la cea de a IV-a ediție, după o încercare timidă în anul 2012, organizatorii – Liceul Tehnologic „Ștefan Anghel” și Casa de Cultură „Amza Pellea” – au încercat să extindă participarea și a altor grupuri de colindători din localitățile din jurul Băileștii, numindu-l astfel zonal. Din fricire, spre deosebire de anul 2012, anul acesta a reușit să se mobilizeze, atrăgând un număr mai mare de participanți din alte localități: Calafat, Galicea Mare, Galiciuica, Afumați, Rast.

Adresăm mulțumiri membrilor juriului care au rezistat cu „stoicism” timp de cca. 90 de minute în condițiile „confortabile” din sala de spectacol a Casei de Cultură și care, în formula – Ștefan Iliescu, pr. Constantin Gavrila și Marius Urziceanu – a acordat următoarele premii: **pentru ciclul gimnazial:** premiul I a fost acordat grupului de la Șc. nr. 5 „Aviator Petre Ivanovici”, condus de Iuliana Radu, premiul al II-lea grupului de la Șc. nr. 3, condus de prof. Iuliana Radu, iar premiul al III-lea a fost atribuit grupului de la Șc. Nr 1, condus de prof. Iuliana Radu.

Pentru ciclul liceal premiile au fost atribuite astfel: locul I Liceului Tehnologic „Ștefan Anghel”, instructor prof. Ionuț Popescu, locul al II-lea Liceului „Mihai Viteazul”, instructor prof. Marioara Popescu, iar locul al III-a Colegiul Tehnologic „Ștefan

Milcu” Calafat, instructor prof. Diana Nicoleta Goiceanu.

La concursul individual s-au înscris opt concurenți, cei mai buni dintre cei buni dovedindu-se: Anda Secu, locul I; Mălina Neacșu, locul al II-lea; Adnana Vădeanu Ignat și Emilia Anton, locul al III-lea.

Se cuvine să adresăm felicitări și mulțumiri profesorilor pentru modul serios în care s-au ocupat de pregătirea grupurilor de colindători, acest lucru fiind ușor de remarcat prin prestația din ce în ce mai bună la fiecare ediție.

Nu putem să trecem cu vederea spectacolul – de asemenea tradițional – care a avut loc în sala mică de sport la data de 20 decembrie, spectacol muzical-coregrafic, susținut de micii artiști băileșteni, pregătiți cu multă trudă de d-nele Verginica Ciontu și Carmen Mitrache. Spectacolul a fost „colorat” de grupul de spiriduși al lui Moș Crăciun însoțit de o soprană cu o voce de excepție care a susținut un

minunat recital vocal-instrumental de colinde în jurul cărora s-au adunat și au dansat toți acei mici artiști care au evoluat în spectacol.

În noaptea dintre ani, a avut loc tradiționalul foc de artificii la care, ca de fiecare dată, participanți veniți din toate colțurile Băileștii au asistat cu mult entuziasm la desfășurarea evenimentului. Surpriza din acest an a fost aceea că, înainte de mesajul adresat băileștenilor de către dl. Costel Pistrițu, primarul municipiului, după număratoarea inversă, care vestea trecerea în anul 2014, a fost recitat „Plugușorul” publicat în Gazeta de Băilești nr. 12 din luna decembrie a anului trecut sub semnătura d-lui prof. Valentin Turcu.

Anul 2014 a debutat cu botezul cailor, eveniment a cărui vechime se pierde în timp și care a devenit cunoscut în toată țara. Acesta a avut loc, cum era firesc, la data de 6 ianuarie, la Bobotează, de această dată, din motive de securitate și

nu numai, locația de desfășurare a manifestării fiind parcare din fața Sălii de Sport „Ada Nechita”. Aceasta a fost „invadată” de cai și călăreți, de o mulțime impresionantă de băileșteni și de mulți curioși veniți special din localitățile învecinate, zonă în care deținătorii de cai prezenți și-au plimbat „odraslele” prin fața comisiei de evaluare a animalelor prezente în cadrul concursului „Cel mai frumos cal”, comisie care, după ce a examinat fiecare dintre exemplarele înscrise la concurs, a decis să acorde premiile. Astfel, comisia, compusă din: Florea Pîrvulescu, Costel Ignat și Oprică Iureș, a înmănat premiile, după cum urmează: premiul I – Becherescu Auras, premiul al II-lea – Bădină Mihăiță, pe locul al III-lea clasându-se Dișa Valentin Ion.

Au fost acordate și două mențiuni: Baboi Marius și Ilcea Cornel.

Evenimentele din luna ianuarie a noului an au fost finalizate cu tradiționala manifestare cu torțe, cu plecare de la „Turist” către Monumentul Eroilor, cu prilejul împlinirii a 155 de ani de la Unirea Principatelor Române.

Alaiul, format din elevi de la toate școlile din oraș, a pornit către Monument o fanfară din Craiova, care a emanat un aer de sobrietate, producând emoții puternice în rândul numerosului public prezent la eveniment.

Manifestația s-a încheiat cu Hora Unirii în jurul monumentului, după care toți cei prezenți au plecat care încotro cu gândul că au participat și anul acesta la unul dintre cele mai importante evenimente care a marcat istoria României: Unirea Principatelor Române: Moldova și Țara Românească, la 24 ianuarie 1859, conduse de un singur domn: Alexandru Ioan Cuza.

Marcel BOȚA

Atmosfera destinsă, unitate de vederi și interese

Mai devreme decât de obicei, pe 16 decembrie s-au desfășurat lucrările ultimei ședințe ordinare din anul 2013 a Consiliului Local Municipal Băilești.

D-l secretar M. Barbu a făcut cunoscut că participă toți consilierii, a supus spre aprobare procesul verbal al ședinței anterioare și l-a invitat pe d-l D. Manciu, președintele de ședință, să-și întreprindă atribuțiile. La rândul său, acesta a adresat d-lui primar C. Pistrițu rugămintea de a prezenta ordinea de zi, după care, revenind la pupitrul de comandă, a supus votului ordinea de zi, aprobată în unanimitate, ca și toate proiectele de hotărâre supuse dezbaterii.

În expunerea de motive la Proiectul de hotărâre prin care se aprobă indicatorii economico-financiari pe trim. al IV-lea, se stipulează că, în conformitate cu prevederile Ordinului 244/2010 cu privire la execuția bugetelor locale și ale Legii 273/2006, indicatorii se stabilesc la fiecare trimestru și se finalizează în trim. al IV-lea, iar situația indicatorilor se prezintă astfel:

La Venituri: Gradul de realizare a veniturilor – 77,12% (trimestrial); Gradul de realizare a veniturilor proprii – 107,77% (trim.); Gradul de finanțare din venituri proprii – 38,15% (trim.); Gradul de autofinanțare – 17,49% (trim.); Venituri proprii încasate per capita – 480 lei (anual: venituri proprii încasate – 8.241 mii lei, la un număr de 17.664 locuitori); Gradul de realizare a impozitelor pe proprietate – 114,87% (anual: încasat 2.929 mii, propus 2.550 mii lei); Gradul de dependență a bugetului local față de bugetul de stat – 54,44% (anual: încasări din surse primite de la bugetul de stat – 11.759 mii lei, venituri totale încasate – 21.602 mii lei); Gradul de autonomie decizională – 55,15% (trim.: venituri depersonalizate încasate – 11.913 mii lei, venituri totale încasate – 21.602 mii lei).

La Cheltuieli: Rigiditatea cheltuielilor – 46,88% (anual: plăți aferente cheltuielilor de personal – 9.356 mii lei, total plăți – 19.960 mii lei); Ponderea Secțiunii de funcționare – 77,38% (trim.); Ponderea Secțiunii de dezvoltare – 22,63% (trim.).

Având în vedere cele menționate, executivul a propus CL: Aprobarea indicatorilor economico-financiari realizați la 01.12.2013 în forma anexată.

În ceea ce privește Proiectul de hotărâre prin care se aprobă rectificarea bugetului local pe anul 2013, se menționează că, respectând prevederile legislației în vigoare, serviciu de specialitate a propus următoarele modificări:

La Venituri: Cap. 04.02., „Cote și sume defalcate din impozitul pe venit“ +355 mii lei, astfel: Cap.

04.02.01, „Cote defalcate din impozitul pe venit“ +270 mii lei; Cap. 04.02.04, „Sume alocate de la Consiliul Județean pentru echilibrarea bugetelor locale“ +85 mii lei; Cap. 07.02, „Impozite și taxe pe proprietate“ +61 mii lei; Cap. 00.10, „Impozit și taxe pe bunuri și servicii“ minus 1 mie lei; Cap. 16.02.02, „Taxe asupra mijloacelor de transport“ minus 1 mie lei, rezultând total venituri +414 mii lei.

La Cheltuieli: Cap. 65.02, „Învățământ“, cheltuieli materiale +15 mii lei.

Față de cele menționate, executivul a propus CL adoptarea unei hotărâri prin care: Se aprobă modificarea bugetului local pentru anul 2013, după cum urmează: Venituri – 25.389 mii lei; Cheltuieli – 26.481 mii lei; Deficit – 1.092 mii lei. Secțiunea de funcționare: Venituri – 18.948 mii lei; Cheltuieli – 18.948 mii lei; Secțiunea de dezvoltare: Venituri – 6.441 mii lei; Cheltuieli – 7.535 mii lei.

În baza prevederilor art. 36 alin. 1, alin. 2, lit. „d“ și alin. 6, lit. „a“, punctele 1 și 4 din Legea 215/2001, s-au adoptat hotărârile prin care au fost aprobate principalele manifestări cultural-artistice și educative care se vor desfășura în trim. I, 2014 la Casa de Cultură „Amza Pellea“, Biblioteca Municipală „Petre Anghel“ și Muzeul „Câmpiei Băileștilor“, conform programelor înaintate de conducerea celor trei unități de cultură.

Referitor la Proiectul de hotărâre prin care se aprobă indicatorii tehnico-economici pentru sediul Primăriei Băilești, se precizează că în lista de investiții pe anul 2013 CL a aprobat achiziționarea serviciilor de proiectare pentru „Sediul Primăriei în municipiul Băilești“. Executivul a achiziționat serviciul de întocmire a documentației tehnice de către o societate autorizată și s-au stabilit indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții respectiv. Față de cele menționate, executivul a propus adoptarea unei hotărâri de CL, prin care: Se aprobă proiectul tehnic și indicatorii tehnico-economici ai investiției „Sediul Primăriei în municipiul Băilești“, în valoare totală de 5.013.262,96 lei, din care C+M – 4.734.092,00 lei.

Ceea ce a fost apreciat în mod deosebit din informațiile edilului-șef a fost faptul că la demisol este amplasată o cantină la care vor putea servi masa elevii și cadrele didactice de la Liceul

„Mihai Viteazul“ precum și funcționarii primăriei și alți funcționari.

În expunerea de motive la Proiectul de hotărâre prin care se aprobă criteriile pentru acordarea ajutorului de urgență, se stipulează că ele sunt neschimbate față de cele din anul trecut. Cererile depuse au fost analizate, iar cuantumul ajutorului se va stabili prin dispoziția primarului în limita sumelor aprobate în bugetul local, după efectuarea anchetei sociale, solicitantul putând beneficia o singură dată de aceste drepturi într-un an financiar. Ajutoarele acordate au următoarele valori: pentru familii sau persoană singură care realizează un venit mediu lunar mai mic sau egal cu 200 lei, ajutorul acordat este de 500 lei; venit de la 201 la 300 lei – 400 lei; venit de la 301 la 400 lei – 300 lei; venit între 401 și 500 lei – 200 lei.

Față de cele menționate, executivul a propus emiterea unei hotărâri de CL, prin care:

1. Se aprobă lista situațiilor deosebite și criteriile care justifică acordarea ajutorului de urgență, conform anexei;

2. Cuantumul ajutorului de urgență se va stabili prin dispoziția primarului la valoarea de maximum 500 lei, în limita sumelor aprobate prin bugetul local, în urma efectuării anchetei sociale care va reflecta starea socială și financiară a solicitantului, acesta putând beneficia o singură dată într-un an financiar de drepturile convenite.

În ceea ce privește Proiectul de hotărâre referitor la acordul pentru scoaterea din funcțiune a unor bunuri, se menționează că, dând curs adresei 33100/6.12.2013 prin care Compania de Apă Oltenia SA Craiova solicită acordul pentru scoaterea din funcțiune a unor bunuri, executivul a propus adoptarea unei hotărâri de CL în formularea:

Consiliul Local al municipiului Băilești este de acord cu scoaterea din funcțiune, în vederea casării, a următoarelor bunuri care aparțin domeniului privat al municipiului Băilești: Autoturism ARO, în valoare de 3005,76 lei și Microcentrală termică, în valoare de 3456,62 lei. S-a menționat că centrala nu funcționează de peste 10 ani. D-l D. Manciu a pus accent pe faptul că aceste bunuri trebuie amortizate în 6 ani, ele nu pot fi date decât la prețul stabilit, chiar la fier vechi și a opinat că ar fi bine „să ne mai gândim, noi aprobăm, dar ce face serviciul nostru, cum se

descurcă?“. D-l M. Urziceanu a precizat că sunt unele componente pe care „nu le ia nimeni, inclusiv motorul de la ARO.“ D-l Fl. Cojocaru a menționat că, „noi doar luăm cunoștință, ne dăm acordul, conform legii.“ Edilul-șef a fost de părere că hotărârea trebuie să rămână așa cum s-a dat, urmând ca cei de la companie să se descurce.

Referitor la Proiectul de hotărâre prin care se revocă numirea d-lui Buldur Marin din funcția de Administrator SC Paza CLB SRL și se numește d-na Lazăr Mariana Mădălina în funcția de Manager de securitate, precum și stabilirea unor activități secundare la societate, se precizează că, dând curs solicitării Oficiului Național al Registrului Comerțului Dolj de revocare din funcția de administrator a d-lui Buldur Marin și numirea în funcția de Administrator-manager securitate a d-nei Lazăr Mariana Mădălina, precum și adresei 553/10.12.2013 a conducerii societății, executivul a propus CL adoptarea unei hotărâri prin care:

1. Se revocă HCL 208/2013;

2. Se revocă numirea în funcția de Administrator al SC Paza CLB a d-lui Buldur Marin;

3. Se numește Manager de Securitate-Administrator la SC Paza CLB SRL d-na Lazăr Mariana Mădălina;

4. Se completează activitatea la SC Paza CLB Băilești cu următoarele activități secundare: 4525 – alte lucrări speciale de construcții și 2661 – fabricarea elementelor din beton pentru construcții.

D-l primar a informat că s-a dat hotărâre în acest sens luna trecută, dar cei de la Registrul Comerțului Dolj au solicitat revocarea și completarea ei în forma de mai sus. D-l M. Buldur a menționat că modificarea se datorează faptului că managerul de securitate-administrator trebuie să aibă studii superioare, în special juridice.

În expunerea de motive la Proiectul de hotărâre prin care se aprobă lista persoanelor care îndeplinesc condițiile legale pentru repartizarea de locuințe din fondul locativ, se stipulează că, în urma desfășurării anchetelor sociale, s-a întocmit lista cu ordinea de prioritate a cererilor pentru locuințe destinate închirierii, având în vedere eliberarea unor locuințe din fondul locativ al municipiului. Beneficiarii repartizării locuinței destinate închirierii vor fi înștiințați în termen de 10 zile lucrătoare de la data aprobării, neprezentarea sau refuzul duce la

pierderea repartizării, urmând să fie anunțate persoanele de pe lista de rezervă. Respectând criteriile de repartizare stabilite prin HCL 87/09.05.2013 s-a întocmit tabelul cu repartizarea provizorie a locuințelor din fondul locativ, pe care figurează 10 persoane, și lista de rezervă, pe care apar 27 de persoane. Având în vedere cele menționate, executivul a propus CL emiterea unei hotărâri prin care:

1. Se aprobă tabelul cu repartizarea provizorie a locuințelor din fondul locativ al municipiului, conform Anexei 1;

2. Se aprobă lista de rezervă pentru repartizării locuințe din fondul locativ, conform Anexei 2;

3. Se împuternicește Primarul Municipiului Băilești să repartizeze locuințele din fondul locativ.

În ceea ce privește Proiectul de hotărâre prin care se ia act de bunurile proprietate publică și privată ale autorității locale ce fac obiectul Protocolului nr. 6/2010 și care au fost transmise de SC Compania de Apă Oltenia SA și urmează a fi inventariate, se menționează că, dând curs adresei 33127/09.10.2013 a SC Compania de Apă Oltenia SA, executivul a propus adoptarea unei hotărâri de CL, prin care: Se ia act de inventarierea bunurilor proprietate publică și privată a municipiului Băilești inventariate de SC Compania de Apă SA Oltenia Craiova, conform Protocolului nr. 6/2010 anexat.

Se menționează că în lista de inventariere sunt incluse 232 de poziții, adică toate bunurile care s-au predat prin protocolul menționat.

Referitor la Proiectul de hotărâre prin care se aprobă Planul local de acțiune-prevenire pentru protejarea apelor, se precizează că, ținând seama de prevederile Deciziei 221963 GC/2013 a Comisiei naționale pentru aplicarea planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole și având în vedere că agricultura în Băilești se practică sub diferite forme (asociații, SC, PFA, PF etc) pe suprafața de 14.267 ha teren agricol, executivul a propus CL adoptarea unei hotărâri, prin care: Se aprobă Planul local de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole, în forma anexată.

În expunerea de motive la Proiectul de hotărâre prin care se aprobă modificarea art. 1 al HCL 44/2013, se stipulează că, având în vedere că prin Dispoziția 3072/20.11.2013 Primarul Municipiului Băilești a dispus verificarea modului în care a fost utilizat, în anii 2012-2013, terenul izlaz comunal proprietate a CL, iar în urma verificării, a rezultat că în toamna anului

Raze de lumină și de speranțe

În după-amiaza zilei de 17 decembrie ne-am dat seama, dacă mai era nevoie, câte fapte înălțătoare se pot face într-o comunitate, în caz că există voință, inițiativă și ingeniozitate, dacă în astfel de cazuri plăcutul se îmbină cu utilul și, mai ales, dacă astfel de manifestări sunt gândite și puse în aplicare de cei care au în grijă destinele comunității.

Și am avut marea bucurie, transformată treptat, treptat în mândrie, de a fi martorii unei astfel de acțiuni cu străluciri diamantine, numită simplu „Balul comunitar“ care s-a desfășurat la SC Legrabis SRL.

Din câte am aflat, inițiativa a aparținut d-lui primar Costel Pistrițu care a invitat-o pe d-na Liana Maria Vâslan, coordonator al Centrului Educațional Teodora, să desfășoare această activitate în parteneriat cu Primăria, iar rezultatul a fost deosebit de fericit și de impresionant, cu momente emoționante din care câștigătoare a fost, în primul rând, educația.

D-na Liana Vâslan, amfitrion-moderator, și-a exprimat bucuria pentru modul în care s-a răspuns invitației organizatorilor, punând accent pe faptul că această manifestare de suflet s-a născut dintr-o nevoie – totul în folosul comunității – și din încercarea ca împreună „să construim Băileștii anului 2020.“

Edilul-șef a menționat că s-a intenționat să se facă ceva deosebit, adică ceva care nu s-a mai făcut până acum, pentru că „noi trebuie să ne ajutăm, nu să vină alții din afară“, asigurând asistența că asemenea acțiuni se vor organiza și în viitor, ele devenind tradiționale. Pedalând pe latura educațională, d-l primar, adresându-se copiilor, le-a spus că trebuie să fie respectuoși cu toată lumea și în acest fel vor primi la rândul-le respect. „Să demonstrăm prin atitudinea noastră că simțim ceva și că știm pentru ce am venit, că suntem capabili să facem lucruri importante, cu valențe deosebite.“

Intrându-și în „rol“, discreta moderatoare a făcut cunoscut că sunt prezente în sală toate unitățile de învățământ și Centrul Educațional Teodora, cărora li se adaugă oameni de afaceri prosperi, antreprenori pricepuți. Fiecare școală se va prezenta și va face cunoscute cazurile deosebite, fiecare elev va arăta de ce este în stare, iar în final, „cine poate ajuta la rezolvarea cazurilor speciale s-o facă, fie acum, fie pe parcursul

anului viitor.“

Și apoi, pe rând, unitățile de învățământ s-au prezentat, încercând să-și pună fiecare în valoare elementele „de rezistență“ și să aducă în fața celor prezenți cazurile speciale ale elevilor care au stringentă nevoie de ajutor. Comentariile celor care au prezentat școlile au fost fericit îmbinate cu filmulețe prezentând imagini sugestive din școală.

Liceu Tehnologic „Ștefan Anghel“ a avut-o ca purtător de stindard pe d-na prof. Daniela Bădele, consilier educativ, „acompaniată“ de directorul unității, prof. Maria Rotaru și profesorii Lucia Gabroveanu, Ionela Oana Catană, Ionuț Catană, instructorul echipei de majorete, realizatoarea momentului artistic. Primul caz cu care școala a încercat să-i sensibilizeze pe cei care pot ajuta a fost al elevului Curte Ion, care are talent deosebit la desen, dar acesta n-a putut fi cultivat, cu toate că pasiunea lui pentru desen și pentru frumos s-a manifestat încă de mic. Este nevoie să fie ajutat pentru a se perfecționa. Celălalt caz, al elevului Ciocionă Andrei, a fost cunoscut de școală în ultima săptămână și constă în faptul că tatăl său a decedat chiar cu o săptămână în urmă. „Să facem ca și pentru el sărbătorile să fie mai frumoase“, a spus în încheiere consilierul educativ, prof. Daniela Bădele.

Purtătorul de cuvânt al Școlii Gimnaziale nr. 1 a fost prof. pentru învățământul primar Cătălin Ionuț Călin care a menționat că

nu va pune accent pe situația grea a familiei, ci pe valoarea copiilor, pe necesitatea de a primi o mână de ajutor. Filmul însoțitor a evidențiat aspecte din activitatea școlară a elevilor, imagini prezentate pe melodia „O lume minunată.“ „Cazurile speciale“ sunt frații Andrei și Paul Becea, întreținuți de bunici și care au mare nevoie de ajutor, pensia bunicii fiind extrem de mică (400 lei). În final, s-a derulat momentul artistic, elevii interpreți fiind instruiți și îndrumați de d-na prof pentru învățământul primar Călin Raluca (am inversat ordinea pentru a evita cacofonia).

Mesagerul Liceului „Mihai Viteazul“ a fost dinamica d-nă prof. pentru învățământul primar, Gabriela Popescu, care a mulțumit organizatorilor și colegilor pentru onoarea făcută, susținând o emoționantă pledoarie pentru educație și a avansat propunerea ca asemenea manifestări să devină o tradiție pentru comunitatea locală. Comentând imaginile de pe ecran, a făcut o istorie a liceului pe care l-a reprezentat, de fapt, o istorie a învățământului liceal băileștean, insistând asupra faptului că în anul 2013, 60 de elevi ai liceului au obținut distincții la olimpiadele și la concursurile școlare. A invitat-o în fața asistenței pe eleva Mitrahe Mirela, medaliată la faza națională a olimpiadei de Fizică, dar și de Geografie. O deosebită impresie a lăsat trupa de teatru, pregătită de prof. Andreia Helga Stroe, care a interpretat în limba

engleză o scenetă de mare valoare artistică.

Mărturisim cu onostitate și sinceritate că pentru noi surpriza plăcută a reprezentat-o în mod deosebit textul foarte inspirat, însoțit de imagini pe măsură comentate de d-șoara prof. pentru învățământul primar Lavinia Ionela Pădureanu. Textul a avut ca punct de plecare dorința de a aduce, și pe această cale, un vibrant omagiu aceluia al cărui nume îl poartă școala, Amza Pellea, text ilustrat cu imagini la obiect și din care vom reproduce ideile cheie: **A fost odată un tânăr îndrăzneț care a lăsat în urmă satul natal și a plecat în căutarea „Destinului“. Întâlnindu-l, a dat glas „Veseliilor“, fără să uite cele două căsuțe în care a căpătat primele învățături. Tânărul, devenit Împărat peste lumea minunată a Teatrului și a Filmului, a lăsat moștenire supușilor lui vorba de duh, omenia și respectul pentru cei din jur. Prin puterea magică a timpului și a Împăratului, cele două căsuțe s-au transformat peste noapte în castele. Dar într-o zi, cele două castele-școli și-au unit forțele... astfel am devenit Școala Gimnazială „Amza Pellea“. Un nou început... al unei noi povești... O poveste care se repetă an de an, dar cu noi personaje... O poveste la sfârșitul căreia să apară un nou Împărat!... Prinții și prințesele pășesc cu bucurie și emoție în lumea minunată a cărților – numită Bibliotecă do-**

rind să cunoască tainele minunate ascunse aici.

Și povestea școlii a continuat la fel de inspirat. Felicitări, d-șoară Lavinia Pădureanu pentru textul de o deosebită sensibilitate și plin de semnificații.

Făcându-se mesagerul echipei – prof. Florin Vălu, director, învăț. Cristina Dănilă și prof. Luminița Bonea – tână învățătoare Irina Ciontu a supus atenției „cazul“ elevei Rotaru Șefania din clasa pregătitoare, carec are un handicap. „Artiștii școlii au prezentat un moment artistic, un mic spectacol de colinde sub îndrumarea d-nei prof. Luminița Bonea.

Distinsa profesoară Liana Poenaru a mărturisit că are plăcuta misiune de a face cunoscută Școala Gimnazială „Petre Ivanovici“, o unitate de învățământ cu rezultate deosebite atât la testele naționale, cât și la concursurile școlare. Cazul mișcător de la această școală este cel al elevului de 11 ani Dișă Titel, susținut cu dragoste și înțelegere de d-na prof. Adela Câșlaru, dirigintele clasei. Elevul are o situație familială de-a dreptul dramatică. Înainte de a intra în cls. I, și-a pierdut mama, iar în cls. a IV-a i-a plecat la cele veșnice și tatăl.

Dacă la Școala Amza Pellea ne-a impresionat, așa cum mărturisim, textul inspirat, de data aceasta admirația noastră entuziasă s-a îndreptat către momentul artistic, pregătit de profesionalistele profesoare Ina Radu și Verginica Ciontu. Partea muzicală a impresionat prin cântece ritmice foarte corect interpretate, un colind cu solistă „La mulți ani, mulți ani cu bine“, impresionând acuratețea vocii interpretelor, pe fondul melodiilor în mijlocul sălii evoluând formația de dans și gimnastele, cu mișcări grațioase de brațe, mișcări foarte bine sincronizate la acești „prichindei“, printre gimnaste zărind-o și pe fetița care abia a depășit 4 ani și jumătate, Bistriceanu Alexandra, cea care a trecut cu mare succes probele la Centrul Național de Gimnastică de la Deva. A fost, după modesta noastră părere, cel mai reușit moment artistic, aplaudat pe măsură.

Reprezentant al Școlii Gimnaziale Nr. 3, d-na prof. pentru învățământul primar Vasilica Mitrică, a salutat inițiativa organizatorilor și i-a felicitat pentru această activitate.

► Continuare în pag. 6

► 2013, terenul izlaz comunal a fost arat, discuit și semănat în proporție de 80% cu diverse culturi de către crescătorii de animale, pe suprafețele închiriate în anul 2013, executivul a propus CL: Aprobarea modificării art. 1 al HCL 44/2013, astfel: „Se aprobă închirierea terenului arabil din izlazul comunal, proprietate a autorității locale, pentru perso-

nele fizice și juridice deținătoare de animale domestice, în vederea producerii de furaje pentru animale în anul agricol 2013-2014“.

În ceea ce privește Proiectul de hotărâre prin care se aprobă tariful pentru utilizarea Sălii de sport „Ada Nechita“ se menționează că, dând curs adresei 43/16.12.2013 prin care conducerea CSM Progresul Băilești solicită

stabilirea prețului abonamentului lunar pentru persoanele care doresc să folosească sala de forță din cadrul Sălii de sport „Ada Nechita“ și informează că, în urma calculelor, valoarea abonamentului este stabilită la 50 lei/lună pentru maximum 16 ședințe de pregătire, executivul a propus CL adoptarea unei hotărâri prin care: Se aprobă tariful de 50 lei/

lună pentru abonamentul de utilizare a sălii de forță din cadrul Sălii de sport „Ada Nechita“.

D-l primar C. Pistrițu a mulțumit consilierilor pentru modul în care s-au implicat în rezolvarea problemelor comunității și și-a exprimat bucuria că anul 2013 a fost un an bun cu multe împliniri, a urat tuturor sănătate, fericire, bucurii și împliniri, o viață liniș-

tită alături de cei dragi.

A fost o ședință deosebit de plăcută, cu o atmosferă destinsă, aleșii urbei dovedind unitate de vederi și interese și de la care n-a lipsit momentul solemn al ciocnirii cupei de șampanie, simbol al sentimentului datoriei împlinite și al prețurii reciproce.

Gh. GHEORGHISAN

Să-l prețuim mereu pe DOMNUL EMINESCU

După cum spuneam și cu alte prilejuri, este o adevărată încântare să participi la activitățile culturale organizate de Casa de Cultură „Amza Pellea”, iar când este vorba de una dedicată poetului național și universal, Mihai Eminescu, ritmul bătailor inimii se accentuează și ai sentimentul mândriei că ai avut asemenea înaintași cum este „lucefărul poeziei românești”, „poetul nepereche” (chiar dacă unii strâmbă din nas la auzul acestor

sintagme), unul dintre cei mai mari poeți romantici, și nu numai, ai tezaurului literaturii universale.

De o astfel de activitate am avut parte miercuri 15 ianuarie, când asistența, în rândul căreia s-au aflat elevi din clasa a X-a de la Liceul Tehnologic „Ștefan Anghel”, însoțiți de prof. Ionuț Popescu, și din clasa a XI-a, Filologie, de la Liceul „Mihai Vi-teazul”, în fruntea și în mijlocul cărora s-a aflat nelipsita acestui soi de manifestări, distinsa prof. Camelia Ionescu.

D-l Marcel Boța, directorul instituției, s-a dovedit, ca de fiecare dată, un moderator discret, a salutat prezența celor veniți, a menționat scopul acestei întâlniri devenite tradiționale – evocarea marelui poet – și a menționat că de data aceasta nu se vor aborda teme ale strălucitei creații eminesciene, ci va fi vorba despre noutăți în exegeza operei poetului, despre unele aspecte inedite, exprimându-și bucuria că, alături de alții, îl are aproape pe ilustrul prof. Valentin Turcu, veșnic tânăr, căruia i-a predat ștabela.

La începutul intervenției sale, ca un fel de preambul, inimitabilul profesor și-a exprimat bucuria că este o zi frumoasă asemenea lui Eminescu care „ca statură și fizionomie a fost o mare frumusețe bărbătească”, altfel nu s-ar fi îndrăgostit de el atâtea fete, începând cu tânăra de la Ipotești, Casandra Lupului, moartă la numai 16 ani, muza de inspirație a poeziei „Mortua est” și terminând cu frumoasa blondă Veronica Micle. Este îmbucurător că până și oamenii simpli de o anumită vârstă, mai puțin cei tineri, știu versuri ale poetului și-l înconjoară cu dragoste.

În ciuda valorii incontestabile, sau poate mai ales de aceea, marele nostru poet național, ca și în viață „a făcut rost” și acum de contestatari, dar nu trebuie să ne mire, pentru că lucrul acesta s-a petrecut și la alții și nu este o noutate, dar la noi cei de azi sunt rău intenționați. A precizat apoi că ineditul acestei „întâlniri” constă în prezentarea succintă a două studii despre Eminescu aparținând

prof. univ. dr. Gheorghe Doca, un băileștean de-al nostru, detașat de la Universitatea din București vreo 9 ani la Sorbona, studii trimise Gazetei de Băilești. Deși cu modestia-i proverbială mărtu-

risește că nu este eminescolog, ci doar iubitor al poeziei și al poetului, autorul se dovedește un eminescolog autentic, cartea sa în care interpretează opera lui Eminescu din perspectivă dialogică recomandându-l fără putință de tăgadă. Cu toate că se știe că „lirica este monolog,

Eminescu a dialogat cu cititorul.”

Prezentând cele două studii ale prof. Gh. Doca apărute în revista „Cultura Literară”, a menționat că studiul „Un model matematic pentru Eminescu” pleacă de la cartea „Poetica matematică” a academicianului Solomon Marcus și abordarea este originală, de mare profunzime. Se pornește de la întrebarea „Ucide oare explicația poezia?” iar răspunsul, după demonstrația sigură, precisă este negativ. Se pune problema accesibilității, introducându-se noțiunea de Geometrie fractală. Prof. Valentin Turcu consideră că, într-adevăr, comentariul, analiza „nu ucide” poezia, dar bagatelizează emoția artistică, aceasta fiind de fapt esența poeziei și ajunge la concluzia că „emoția contează, nu statistica matematică.”

În cel de al doilea studiu „Eminescu între biografie și poezie” se pune accent pe faptul că elementul biografic este uneori important în realizarea creației literare, în sensul că lirica este rodul unor trăiri de

viață, care pleacă de la particular la general și în care cititorul se poate regăsi. În comentarea capodoperei „Lucefărul”, cu acribia-i caracteristică, d-l prof. Gh. Doca folosește tehnica modelului matematic și reconfirmă alegoria care stă la baza poemului – cele două basme: „Fata în grădina de aur” și „Miron și frumoasa fără corp” – alegorie care „merge” până la nominalizare.

În finalul intervenției sale, distinsul profesor, cerându-și scuze celor care văd altfel lucrurile, a mărturisit cu dezarmantă sinceritate: „Este greu să deosebească un calculator formele arhaic-populare din poezia eminesciană, cele care creează emoția. Probabil că viitorul va confirma principiul abordării matematice a operei literare. Noi suntem mai reticenți”. Fără comentarii. După aceea a citit poezia proprie „Omagiu” cu subtitlul „15 strofe pentru 15 ianuarie – Ziua Domnului nostru Eminescu”, un vibrant elogiu al poetului și, în antiteză, a îndreptat câteva săgeți împotriva valorii îndoielnice a unor poezii și a unor poeți care apar în revistele de specialitate.

Întrucât în poezie prof. V. Turcu a făcut aluzie la creație interesată a unora care

minuni a lumii” de L. Blaga, dar nu și „Epigonii”, „Criticilor mei” și „Scrisoarea II” ale lui Eminescu, fără care este greu ca elevii să-și facă o imagine clară asupra misiunii poetului (artistului) și a menirii artei sale în societate. Ce să faci? Ciudățeniile „specialiștilor” care stabilesc curricula școlară.

D-șoara prof. Camelia Ionescu a apreciat valoarea activității care le va fi de folos elevilor, exprimându-și regretul că atât în programa școlară, cât și în atitudinea de predare a unora Eminescu este nedreptățit, iar în programa de bacalaureat sunt două-trei teme care vizează numai calitatea de poet romantic. „Restul depinde de profesor”. Apoi în cuvinte alese, dar necăutate a adus un vibrant omagiu geniului eminescian.

Elevele Lungu Roxana și Zavelea Alexandra de la Liceul Tehnologic au citit poeziile eminesciene „Poetul”, respectiv, „Ai noștri tineri”.

Am plecat spre casă cu sentimente opuse, pe de o parte entuziasmat de calitatea de excepție a activității, pe de alta oarecum bulversat de nedreptatea care i se face poetului, atât de rău-voitori, cât și prin „atenția” acordată de mai marii învăță-mântului și, așa cum spunea prof. Camelia Ionescu „nici la tv nu se mai vede respectul față de genialul poet”.

Și fiindcă am adus vorba de tv, pe unul dintre canale se făceau interviuri având ca subiect poetul și opera. Ei bine, am fost dezamăgiți că dintre cei mulți intervievați doar o doamnă și un domn, trecuți de 50 de ani, au recitat versuri eminesciene, prima din „Somnoroase păsărele”, al doilea din „Scrisoarea III”, niciunul dintre tineri, care nu treceau de 30 de ani, nefiind capabil să spună un vers sau un titlu de operă, o fetișcană spunând că știe din Eminescu „Baltagul”, iar ce a urmat, mărturisim că pur și simplu ne-a cutremurat, chiar ne-a paralizat. Cei mai mulți tineri au mărturisit „cu sinceritate” că nu au auzit de Eminescu, nu știu nimic de el, dar știu multe de ... Bianca Drăgășeanu. Doi dintre tineri întrebați pe cine preferă, pe Eminescu sau pe Victor Slav, au răspuns pe nerăsuflăte că pe Slav, pentru că „este frumos și, ca și Bianca, apare la televiziune”. Continuând interviul, reporterul a întrebat ce-i doresc totuși lui Eminescu, tânăra căreia i se adresa a răspuns prompt: „multă sănătate și toate cele dorite”. Deci „Nu se nasc glorie pe stradă și la ușa cafenelii” sau cum ar zice Caragiale: „Ei bravos, națiune! Halal să-ți fie!” (departe de noi gândul de a generaliza sau a culpabiliza întreaga națiune, pentru că am fi cel puțin ridiculi).

Gh. GHEORGHISAN

Noi studii despre Eminescu ale D-lui prof. Gh. Doca

În revista „Cultura literară” d-l prof. Gh. Doca a publicat în numere din iunie, august, septembrie 2013, două studii de eminescologie, după toate celelalte, dovedind încă o dată, dacă mai era nevoie, pasiunea și competența D-Sale pentru poetul nostru național și pentru opera sa.

Primul se intitulează „Un model matematic pentru Eminescu” și este o pledoarie pentru explicarea poeziei, în general, și a lui Eminescu, în special, nu numai cu mijloacele devenite tradiționale, ci și altfel, pornind de la o argumentație a ideii că „explicația nu ucide poezia” – fapt demonstrat de academicianul-matematician Solomon Marcus, în 1978, în lucrarea sa „Poetica matematică”.

D-l prof. Gh. Doca se referă, mai întâi la „Tentația explicației”, având în vedere o confesiune a lui Petru Creția și abordarea ei de diferiți eminescologi, precum G. Călinescu, Vl. Streinu, D. Caracostea, Șt. Cazimir, M. Cărtărescu, cu referiri la „Generarea textului ca principiu explicativ”.

Autorul argumentează necesitatea modelării matematice și realizează un model alcătuit, prin analogie cu modul în care în geometria fractală este descris procesul de generare a fractalilor – obiecte matematice caracterizate prin iregularitatea formei precum și prin funcționarea și autosimilaritatea structurilor complexe care le compun. Adică „modelarea presupune reproducerea sistematică a unui obiect sau sistem sub forma unui sistem similar sau analog, modelul și obiectul modelat fiind considerate izomorfe, astfel încât face posibilă sesizarea arhitecturii textului liric și adâncă cunoașterea și pătrunderea emoțională.”

D-l prof. Doca explică, în continuare, „Modelarea în cheie fractalică”, adică în ce constă „configurarea pe calculator a triunghiului lui Sierpinski”, apoi trece

la explicarea metodei pe marele poem „Lucașfăru”, „de la inițiator la generator”, pornind de la „Das Madchen in Goldenen Garten” și „Die Jungfrau ohne Korper” (versificat în „Miron și frumoasa fără corp”) și evidențiază la Eminescu conștiința propriei genialități, cu exemplificări din „Epigonii”.

Autorul apreciază că „generatorul «Lucașfăru»” s-a încheiat când, alegoric, poetul s-a referit la „geniul sorbit de marea de amor” sau „geniul nu are moarte, dar nu are nici noroc”, prin care poemul „Lucașfăru” se ridică între marile poeme romantice, „cu nimic mai prejos decât „Moise” al lui Al. De Vigny sau „Demonul” lui M. Lermontov.

În continuare d-l prof. abordează problema modelului matematic privind „Lucașfăru” în oglinda „Fetei în grădina de aur”. Potrivit D-Sale „prima funcție a generatorului: limpezirea basmului” apoi concluzionează că „Eminescu nu avea cunoștință de conceptul geometriei fractale. Însă principiul care stă la baza transformărilor afine făcea parte din modul cum trata el substanța poetică.”

Privind raportul generator-ator, d-l profesor analizează rolul ultimei strofe din „Lucașfăru”, pe care o apreciază ca „ator” definitiv pentru interpretarea alegoriei; „în înlocuirea relativului „ce” cu conjuncția „ci” se schimbă și raportul dintre cei doi termeni puși în relație în strofa finală, de la raportul dintre „cercul strâmt” al fetei și pajului și suflul Lucașfăruului, se trece la o raportare a lumii ei la lumea lui”. Deci, conchide autorul, modelul constituit din inițiator, generator,

ator e aplicabil și altor creații eminesciene și, în acest sens, exemplul cel mai convingător e cu poemul „Epigonii”.

În încheiere, d-l profesor vine cu precizarea că are în pregătire un amplu studiu în care abordează poezia eminesciene din perspectiva fractalității este menită să ajute pe cititorii operei eminesciene să ajungă la o viziune unitară asupra acesteia, adică să nu mai separe postumele de antume.

Cel de-al doilea studiu (sau parte a celui aflat în pregătire) se ocupă de „Eminescu: între biografie și poezie” și vine, de fapt, în prelungirea primului. Autorul explică ce face necesară o astfel de abordare: „în genere, sunt foarte rare situațiile în care un creator dă explicații cu privire la înțelesul pe care el însuși îl atribuie scrierilor sale.”

Ca mare admirator și exeget al lui Eminescu, d-l profesor Doca subliniază că o înțelegere mai profundă a operei eminesciene nu poate fi realizată fără o cunoaștere temeinică a biografiei poetului, fiindcă lirica s-a născut din experiența existențială, dintotdeauna, iar, în cazul celei eminesciene, autorul îl citează pe Pempesiciu (printre cei mai de seamă eminescologi): „orice creație lirică, și la Eminescu, îndeosebi, e legată de un eveniment de viață, de o întâmplare aievea, de un detaliu, mai la urma urmelor, biografic. Așa s-au născut poemele tuturor liricilor din lume, de la Villon la Verlaine și de la Petrarca la Baudelaire, indiferent de gradul mai mare sau mai mic al sublimării contingențelor imediate, indiferent de magie transformatoare a lirismului”.

Pentru d-l Doca „faptul de viață, constituie inițiatorul faptului liric, în timp ce sentimentele și atitudinile poetului constituie generatorul și fumizează atractorul care coagulează starea poetică ale cărei elemente alcătuitoare sunt supuse transformărilor afine și topite, astfel, în versurile poemelor”.

O astfel de abordare e, la concret, „proba drumului invers, de la poezie la biografie”.

Urmează alte exemplificări cu aplicarea modelului matematic asupra liricii eminesciene, prin care se confirmă raportul dintre elementele biografice și aspectele creației: „La mormântul lui Aron Pumnul”, „Mortua est”, „Iubitei”, „Codru și salon”, în adolescență, „Amicului F.I.”, în popasul blăjean, „Amorul unei marmure” – în turneele cu trupa lui Mihai Pascaly, „Odin și poetul”, „Povestea magului călător prin stele” și „De la Berlin la Postdam”, din anii studiilor la Viena și la Berlin, apoi continuă cu refacerea drumului invers, de la poezie la biografie, prin aplicarea principiilor geometriei fractale, comentând raporturile dintre poemele erotice din perioada ieșeană, generate de iubirea dramatică pentru Veronica Micle, sau „de la agonie la extaz”, în poeziile „Lacul”, „Dorința”, „Pierdută pentru mine”, „Despărțire” ș.a. apoi se oprește asupra poeziei sociale – „Scrisoarea III”, și, mai apoi, asupra creațiilor inspirate de nostalgia copilăriei fericite: „Fiind băiet păduri cutreieram”.

În ultimul capitol – „Transcendența biograficului: de la faptul de viață la ideea cu valoare generală” autorul concluzionează în următoarea frază cu caracter

sintetic: „Norocul și idealurile, dar, mai ales «Cânturile» nu pot să aducă în prim-planul meditației sinele propriu, însă perspectiva din care poetul meditează la propria-i viață nu mai este, așa cum era în versurile inițiale, aceea de plângere asupra vitregiei propriei sorti”.

Privind destinul marelui poet, d-l profesor conchide, de asemenea, că „Eminescu a fost, așadar, fericit, dar și nefericit, visător, dar și vizionar; cugetător, meditativ, melancolic, căutător de adevăr, introspectiv, întrebător, misterios.” Destinul geniului Eminescu e privit din perspectiva monologică și cea dialogică, ambele, subliniază autorul, abordate de poet cu mijloace artistice, ca principalele forme de cunoaștere – cea livrescă și cea trăită.

Cercetător asiduu al operei eminesciene, d-l profesor Doca, prin demersul D-Sale din „Cultura literară” îl aduce pe cititorul avizat la o mai aprofundată înțelegere a acesteia, prin perspectiva din care abordează biografia ca generatoare de artă.

Se cuvine menționat faptul că, pe lângă bogăția, calitatea și originalitatea conținutului materialului, se remarcă în mod deosebit structurarea acestuia în capitole și subcapitole de o extensiune adecvată, element care îi asigură simetrie, la care se adaugă titrarea lor sugestivă precum și succintele sinteze evidențiate grafic.

Informația bibliografică este exhaustivă și utilizată cu acritate omului de știință care este D-l Profesor Doca.

Faximilul studiului, transmis de autor, se află la Biblioteca locală la îndemâna profesorilor-filologi, studenților și elevilor de liceu.

Redacția G.d.S. se simte onorată că d-l profesor Doca i-a transmis o copie a studiului, pe care îl recomandă iubitorilor de Eminescu chiar în luna nașterii sale.

Valentin TURCU

OMAGIU

(Cincisprezece strofe pentru 15 ianuarie – Ziua Domnului nostru Eminescu)

Ce-ar fi, Doamne, să se scoale
Eminescu și să vadă
Șiruri de „cuvinte goale”
Ce nu sună nici din coadă?!

Că-n vers tradițional,
Destui nici nu pot să scrie
Și nu mai e ideal
De un timp în poezie...

De fapt, nu mai sunt în stare,
Cumva de trăiri sublime
Și se împiedică tare
De ritm, de cezuri și rime.

Se cred stupid și nesincer
De ele „eliberați”
Și pretind că în „vers liber”
Scriu și ... neinteresați.

Se știe că toți-aproape,
Însă, în sinea lor, speră,
Fie și prin versuri șchioape
Să-și facă o „carieră”...

Căci, cu cât sunt mai prolifici,
În cenacluri scârpițați
Și prin gazete de critici,
Sunt mai iute promovați.

Critica nu e chiar peste
Tot, de fapt, negustorie
Și nu orice critic este
Un geambaș de poezie

Din atâți poeți-pretinși,
Dramaturgi și prozatori
Cu spirit critic deprinși,
Recomandă doar valori,

Dar se scriu tot mai puține
Sonete, glose, pasteluri,
Sau gazele și terține,
Acrostihuri și rondeluri.

Sigur că nu mai animă,
Poezia-n viitor,
Fără ritm și fără rimă,
Pe oricare cititor.

De așa modernitate
Și vers liber, într-o zi,
Fără muzicalitate,
Poezia va muri.

Adio, rimă-pereche
Și rimă încrucișată –
Farmece pentru ureche,
Ca și rima-mbrățișată!

Adio, trohei și iambi,
Anapest și amfibrahic
Și, adio, coriambi,
Adio, „Dulce stil clasic”!!!

.....
Doamne, ce-ar avea de spus,
Văzând, Domnul Eminescu,
Că la „Nobel” l-am propus
Noi pe ... Mircea Cărtărescu?!

În a Lui singurătate,
Ar zice, convins, eu spun:
„Ah, organele-s sfărmate
Și maestrul e nebun!!!”

Valentin TURCU

Balada galbenului

Amintirii pictorului Jul Coadălată

A fost slăvit Sfântul Soare
Prin coruri și cu chimvale
Și cu jertfe-nălțătoare
De oameni și animale,

Fiindcă era galbenul
Din traiul oamenilor
Cel ce le mâna îndemnul
Spre binele tuturor...

Cine să mai tremure,
Că-a-ncălzit și-a luminat
La Nil și la Dunăre,
Pe Gange și Eufrat...

Și încununăți cu laur
Î-au făcut ode poezii,
Văzut ca un glob de aur
Și miracol al vieții.

Fără aurul din Soare,
Omul ce-ar fi fost să fie?!
O ființă neștiutoare
Și fără memorie!!!

De-aceia l-au invocat
Smeriți zeci de secole
Și supuși i-au ridicat
Temple și oracole...

Blândețe raze de soare,
Printre cereștile bolte,
Cu blândețe sau dogoare,
Creștea și coceau recolte...

Picau galben-auriu
În primăveri minunate,
Pește verdele-crud viu
Al holdelor de bucate...

Verde roșu se făcea,
În ardei și în tomate,
Sau, mai mult, le-ngălbenea
Pe celelalte – mai toate

Astfel, e galbenul-pai,
La grâu, orz, ovăz, hamei,
Mai închis – galben-susai
Și galben floare de tei...

Într-un cântec de-altădată,
"Secera Gheorghe la grâu"
Și-i cerea să-i dea o fată
Băstina ei de la brâu...

Oamenii din orice sat,
Să-i apere de văpaie,
Purtau până pe-nserat,
Pe cap pălării de paie...

Când a muncilor sudoare,
Mereu vara le stropea,
Priveau galbenul din Soare
Cum belșugul li-i cocea...

La a pâinii sărbătoare
Credeau că puteri perene
Le pun spicele de soare
În cununi de Sânziene...

Pe-atunci era un crez viu –
Că pică pe Terra – Maică
Tot soarele auriu
În coroane de Drăgaică...

Nicidecum din întâmplare
Floarea Florii Soarelui,
Ci după asemănare
A luat numele lui.

Galbenele ei petale
Zâmbesc soarelui de vară,
De pe întinse tarlate
Până aproape de seară.

Dimineața-n stropi de rouă,
Mușețel și gălbenele,
Sau către anurg, când plouă,
Par, la marigini de drum, stele

Strâng încet galben din soare
Boabele de Busuioacă
Și se schimbă la culoare
Când pornește să se coacă

Și ciorchinul de Fetească,
De Coarnă și Berbecel,
De Grasă și de Băbească,
De Blanc, Zaibăr și Otel.

Verde-ncet ruginește
Și cresc vălurele-n ape,
Prin vii frunza-ngălbenește –
Semn că iarna e pe-aproape.

Cum ar putea fiecare
Om sensibil și atent
Să nu admire o floare
Și să stea indiferent ?!

Ai putea să nu te miri
De galbenul din lălele,
Gladiole, trandafiri,
Răchită și micșunele ?!

Și orice galben din flori,
Din grădini, parcuri sau sere,
Culese de sărbători,
Pe ambele emisfere ?!

Din crizanteme brumate,
Gata în ierni să înghețe,
De garoafe parfumate,
Vândute zilnic prin piețe ?!

El poate fi auriu,
Sau, alteori, gălbui numai,
Roșietic-arămiu,
Precum e mierea de Mai

E galben în brebenei
Și galben de romaniță,
În gingașii stânjenei
Și-n floarea de Lămâiță,

În măr Parmen Auriu,
Galben unic-lămâios
Și galben portocaliu
Și-n orice bec luminos,

Galbenul din Curcubeu,
Plutind pe Bolta Cerească,
Dăruit de Dumnezeu
Pentru Lumea Pământescă,

Galbenul zarzării coapte,
Pe iarbă din pom căzută
Și de licurici în noapte,
Într-o așteptare mută...

Nu se cântă, nu se-ascultă,
Azi cum aducea noroc,
Și-n cuptoare pâine multă
"Pasărea galbenă-n cioc" ! ...

Pentru noi galben deplin
Pe Planeta Pământescă
Este în mălaiul din
Mămăliga românească...

Galbenul – orice nuanță,
Azi, ieri și mult înainte,
A imprimat eleganță
În haine și-ncălțăminte –

În cămăși și în jachete,
Veste, maieuri, halate,
În pantofi, ciorapi șosete,
Dedesupturi și capoate...

Galben în aglomerații,
În mașini, motociclete
Și cu mii de palpitatii
Pentru cei cu biciclete...

Galbenul cu pătrățele
A fost destinat să fie
Indicator de rețele
Multe de taximetrie...

Un sindicat olandez
În galben s-a colorat
Și etichetat "burghez"
De comuniști și blamat...

Un poet de la Bacău,
Dintr-o suferință mare,
Le vedea pe toate-n rău,
Cu crâncenă disperare...

A pus liricii temeii
Frunza galbenă uscată
Ca și "Galbene scânteii",
Într-o lume angoasată.

Bacovia a făcut
Frunza-n vânt la el în carte,
În veacul care-a trecut,
Simbolul naturii moarte...

Pentru cineva vârat,
Voit, în hoție mare,
Era un blestem urât:
"Să moară de gălbinare!"

Doctorii, de la o vreme,
"Gălbinarea" amintită
Au hotărât să se cheme,
Pe limba lor "Hepatită".

Galbenul din aur poate –
Fiind suprema valoare,
Se măsoară în Karate
La o bancă — orișicare –

În îndepărtat trecut
Regi, tirani și împărați
Bani de aur au făcut,
Sever tezaurizați:

Sesterți, drahme și Kosoni,
Ducați, franci, mărci și dinari,
Cocoșei, napoleoni,
Ruble, lire și dolari...

Din aur, meșteșugite,
Purtau marii bogătași
Bijuterii felurite
Și le expuneau trufași –

Inele, lanțuri, brățări,
Cercei și medalioane
S-au făcut prin multe țări
Din aur, din galioane

În ale lumii părți toate
Galbenul aurului,
Încă din antichitate,
A fost "Ochiul dracului".

S-au comis asasinat
Pentru aur, des, în lume
Și crime nenumărate
Pentru însemnate sume.

De demult, la noi, pe-aici,
Până să le zică bani,
Erau, și mari și mai mici,
Când "galbeni", când "gologani".

Erau din aur bătuți,
Destui la monetărie
Și-n "Visterie" ținuți,
Ca a Țării avuție.

Pungi de galbeni ajungeau
La Poarta atotstăpână
Și domnii le trimiteau,
În scaune să rămână.

Hoții de cai – "gălbiori"
Primeau pe tot ce-au furat
Și-au vândut la Roșiori,
Noaptea tâziu dintr-un sat.

Erau galbeni de alamă,
Adică bronz, obținut
Din zinc și cupru (aramă)
Și-apoi în monezi bătut.

Azi, nu multe s-au schimbat,
Și, chiar de se oxidează
Bronzul, monezi se mai bat,
Dar se deteriorează...

E demult faptă reală
Că blondețea este doar
O-nzestrare naturală
Și se-ntâlnește mai rar...

Se vede frecvent la nordici,
Pieptănată-n plete lungi,
La danezi și scandinavici,
Ca la prinții Nibelunghi.

Mai demult i se spunea
Părului blond – galben-pai,
Când în soare strălucea,
Deseori, că e "bălai"...

Cânta cândva Heinrich Heine
Cum pe-o stâncă Lorelai
Vrăjea-n legendare taine,
Cu cântec și păr bălai...

O "Bălăucă" – a cântat-o
În lirică Eminescu
Și, apoi, a evocat-o
Într-un roman Lovinescu...

Mama-l îndemna pe Nică
Cel bălai, la Soare – afară,
Să zâmbească fără frică,
Să se-ndrepte vremea iară...

Nichita cel blond și tandru
Cânta "Necuvintele"
Și, la fel, Ioan Alexandru
Și-a înălțat "Imnele"...

Galbenul de soare-ncins
Multe minți a-nfierbântat,
Pretutindeni s-a întins
Și în sport a ...performat...

El e, de-un timp, elementul
Cromatic găsit cu cale
Pentru tot echipamentul
Echipei naționale

Și, de aceea, odată,
După-un meci de neuitat,
În grabă echipa toată
La păr s-a ...oxigenat...

Pilda le-a fost oferită
De practica femeiască,
De un timp obișnuită
Coafura să-și vopsească:

Sunt blonde oxigenate,
De un galben auriu
Și altele platinat
În galben spre argintiu...

Fiindcă i-a fost dat să vadă
Orice de Ființa Divină,
Pentru omul de pe stradă
Galben înseamnă lumină.

Valentin Turcu

► Continuare din pag. 3

Ineditul la această școală a fost că prezentarea unității a fost făcută de două eleve din clasa a V-a care, în ciuda unor inerente „poticneli”, s-au achitat onorabil de misiunea încredințată. Momentul artistic a constat în cântece pe teme religioase, în mod deosebit „Astăzi s-a născut Iisus”. Situația specială de la această școală este cea a elevului Sorin Ionuț Coadălată, handbalist în echipa de juniori III a orașului, de două ori ales cel mai bun portar la turneele naționale. La el au apărut afecțiuni cardiace, inima lui nu mai ascultă. Se impune să fie ajutat pentru că sigur va deveni un handbalist de renume, fala urbei și de ce nu și mai sus.

Cu patosu-i cunoscut, d-na Liana Vâslan s-a făcut mesagera Centrului Educațional Teodora, menționând că totul a avut la bază tema „reabilitare bazată pe comunitate”. Am remarcat în mod deosebit pledoaria impresionantă, emoționantă, devenind de multe ori tulburătoare prin exemple

oferite asistenței. Într-un istoric emoționant, „a spus” povestea centrului care s-a născut odată cu venirea pe lume a fetiței sale, Irina. Născută cu sindromul Down, a fost sfătuită de un medic s-o abandoneze pentru că „are puțin de trăit.” Împreună cu soțul și-au propus să ajute acest copil care a crescut, a mers la grădiniță, la 8 ani avea deja prieteni, a mers la școală, dar după două săptămâni n-a mai fost primită și „s-a văzut refuzată de comunitatea în care trăia.” Bazele centrului au fost puse în anul 2000. Că rezultatele sunt deosebite, o demonstrează premiile naționale și internaționale obținute, iar la această manifestare dansul prezentat a fost destul de reușit, cu o coregrafie interesantă, la final pe fețele dansatorilor putându-se citi bucuria de a se simți utili și prețuiți. Întreaga activitate din centru dovedește fără putință de tăgadă că această adevărată mamă grijulie veghează cu pricepere și pasiune la destinele unității și ale celor din centru care-i simt căldura și

Raze de lumină și de speranțe

dragostea părintească, ei neavând nicio vină că soarta a fost nedreaptă cu ei.

Finalul programului unităților de învățământ, asigurat de aceeași inspirată moderatoare a fost pe măsură, după mulțumirile de rigoare, d-na Liana Vâslan spunând: „Dacă am înțeles mai mult din ce reprezintă comunitatea noastră, înseamnă că ne-am atins scopul nobil pentru care am organizat această manifestare de suflet emoționantă, dar și instructivă”.

D-l primar Costel Pistrîțu a caracterizat în câteva cuvinte acțiunea, a evidențiat punctele sale de rezistență, a reiterat scopul acesteia, afirmând că nu dorește să se forțeze nota. „Fiecare, fără să știm unii de alții, să încercăm să-i ajutăm pe cei aflați în suferință.”

Și deznodământul acțiunii a fost pe măsura valorii acestuia, edilul-șef înmânând diplome de exce-

lență și trofee antreprenorilor, persoanelor fizice și juridice pentru inițiativă și implicare în sprijinul semenilor, fericirii distinși fiind: SC LEGABRIS PREST SRL (Gabi Florescu); SC INSTALĂȚII 2005 SRL (Florin Moțățiaianu); SC ALUC PROD COM SRL (Laurențiu Cula); SC ROMCIM IMPEX SRL (Doru Cioană); COC-IRL SRL (Marian Urziceanu); CORMAST SRL (Gabriel Valentin Stănică); CLUB XXI SRL (Oprică Roșu); Biroul Notarial (Gabriela Giurcan); Jean Lazăr, băileștean stabilit în Germania care a trimis de mai multe ori materiale diferite, demonstrând că a rămas cu sufletul la Băilești.

Au mai primit diploma de excelență și trofeul: Liceul Teoretic „Mihai Viteazul” (Gabriel Tica); Școala Gimnazială „Amza Pellea” (Florin Vălu) și Biserica „Adormirea Maicii Do-

mnului” (preot Crinu Mihai).

Din acest colț de pagină, transmitem felicitări și întreaga grațitudine inițiatorilor acestei manifestări de mare succes care a contribuit la descrețirea frunților, la apariția unor raze de lumină pentru cei aflați în suferințe și care și-au găsit sprijinul necesar din partea oamenilor de bine care, spre marele lor merit, au insistat să se păstreze discreție în ceea ce privește gesturile lor de mare omenie. Cu toții am tras învățăminte să fim mai buni, mai drepti, mai înțelegători și mai generosi, să fim uniți, să ne respectăm unii pe alții și să prețuim oamenii comunității. Începutul a fost de bun augur și avem certitudinea că astfel de manifestări vor intra în obișnuință și vor crește în strălucire, fiind organizate pe principiul „utile dulci.”

Gh. GHEORGHISAN

32. „Nu ucide țânțari cu tunul!“
(Confucius)

Din amintirile despre școala băileșteană de odinioară, nu puteau lipsi referirile la... bătaie! Nu – Doamne ferește –, nu vom scrie despre încăierări, scandaluri sau alte asemenea violențe extreme, ci despre micile corecții fizice aplicate unor elevi îndărătnici, obraznici sau recalcitranți.

Vechea cutumă a școlii românești era că „bătaia e ruptă din rai“. Desigur, în limite rezonabile, fiindcă, orice s-ar spune, dascălii nu au fost niciodată niște sadici și nici părinții nu tolerau excesele de violență ale profesorului.

Îmi amintesc de prima „bătaie“ pe care i-am dat-o unui elev, la Școala nr. 1, unde eram director. Acela i-a spart capul unui coleg și, la vederea sângelui, mi-am pierdut cumpătul și l-am palmuit. Dar a doua zi tatăl său a venit la școală, mi-a reproșat cu indignare palma dată odraslei lui și m-a amenințat că mă reclamă la Inspectorat. Am înghițit gălușca, simțindu-mă vinovat.

Numai că, peste câteva săptămâni, același elev a intrat prin efracție în clădirea alăturată a Muzeului, de unde a furat câte ceva. De astă dată am acționat altfel: am telefonat la Miliție, care l-a amendat pe părinte. Acum acesta a venit la școală, (iarăși) nemulțumit:

- Domnule director, mai bine să-l fi rupt în bătaie, decât să iau eu amendă. De unde s-o plătesc?

Vedeți cum se da omul după cires? Totuși, l-am rugat pe sectorist să-i anuleze procesul-verbal.

În următoarea școală la care am lucrat – la Numărul 4, completare la catedra de la liceu – i-am urecheat pe destui dintre elevii care se întreceau cu gluma. Este școala la care se zice că un anume Băncălu ar fi intrat cu „măgarul în clasă (la propriu!)“. De asemenea, mai târziu, la Școala Agricolă, îi „altoiam“ destul de frecvent pe unii școlari: pe cei care erau surprinși fumând în clasă, chiulind în mod repetat, care vorbeau fără

Amintirile unui dascăl

perdea în fața fetelor sau provocau stricăciuni mobilierului și aparatului, în mod intenționat. Bunăoară, ce ar fi trebuit să-i fac unuia care secționase conducta de la calorifer cu bomfaierul?

Dar mărturisesc deschis că nimeni, niciodată, mai târziu, nu mi-a reproșat ceva. Și azi mă mai întâlnesc cu câte un om în toată firea care mă întreabă, zâmbind:

- Domnule director, mai țineți minte când mi-ați dat două palme?

- Dar le meritai?

- Da, recunosc, eram vinovat. Bine mi-ați făcut!

- Mă bucur că spui asta. Să știi că și pe mine m-a pocnit profesorul de matematică (răposatul domn Fițoiu), încât m-am lovit cu capul de întrerupător. Iar mai târziu i-am fost director!

În plus, trebuie să spun că n-am lovit niciodată o fată, chiar dacă unele dintre ele intrau câteodată în conflict cu regulamentul școlar.

Dar elevul care a mâncat cea mai multă bătaie a fost celebrul Făniță, cunoscut prin anii '80 făcând „naveta“ între pușcărie și „Fabrica de Celule, unde era angajat pentru „reintegrare socială“.

M-am numărat printre primii care l-au „atins“ pe Făniță. Era elev în clasa a șaptea parcă, în 1968, și mă deranja mereu în timpul orelor. Până când, excedat, l-am tras zdravăn de ureche. Chiar în clipa aceea a intrat în clasă Costică Ciobanu, directorul școlii. M-am intimidat, simțindu-mă vinovat, mai ales că l-am auzit spunând:

- Nu așa! Era o propoziție foarte scurtă; m-am gândit ca vrea să spună că nu trebuia să-l urechez pe piticul Făniță. Când acolo, sensul exact al cuvintelor lui era „Nu așa trebuie bătut, ia exemplu de la mine!“ Și în secunda următoare l-a apucat pe Făniță de o ureche cu mâna stângă iar când l-a plesnit peste obraz cu cealaltă, elevul a căzut lângă bancă. Uimit de rapiditatea loviturii, m-am uitat curios la mâna stângă a directorului, convins că urechea năzdrăvanului rămăsese acolo și așteptându-mă să văd sângele țâșnind din locul „fostei“ urechi. Da' de unde?! Ca o zvârlugă, Făniță s-a sculat dintre bănci și a zbughit-o afară!

Peste vreun an, am asistat la o scenă hazlie, al cărei protagonist era tot Făniță. La terenul de handbal al liceului, cu prilejul unei întreceri sportive, învățătorul Titi M., director adjunct al Școlii nr.

7 s-a pomenit pe neașteptate cu o palmă dată peste ceafă. S-a întors și l-a văzut pe Făniță fugind triumfător. Directorul, evident supărat, s-a sculat și a dat să-l prindă pe spiriduș, dar s-a împiedicat de ceva și a căzut lat. A fost un prilej pentru agresor să se laude mai târziu că „dintr-un pumn, l-am făcut K.O. pe domnul M.“, un om voinic ca un boxer de categorie grea.

A urmat perioada în care Făniță teroriza internatul de fete al Liceului Agricol, din vecinătatea casei lui. Ca director, am încercat tot felul de soluții, de la discuții liniștite cu el până la sesizarea Miliției. Totul era zadarnic, căci intra pe nesimțite în cămin, speiriindu-le pe fete; în pușcărie se „specializase“ în tot felul de măgării, inclusiv în a le face propuneri indecente.

Salvarea a venit pe neașteptate. L-am angajat ca pedagog pe fostul nostru elev, Gigi Cărciumaru. Și, într-una din seriile următoare, pedagogul l-a surprins în căminul de fete pe temutul Făniță care trecuse chiar la agresivități sexuale!

A fost un adevărat masacru! L-a bătut Gigi Cărciumaru, metodic și nemilos, până când intrusul a recurs la unul din vechile lui trucuri: simțindu-se neputincios în fața celui alt, s-a urcat pe fereastra interioară de la internat și a amenințat că se aruncă de la etaj. Miza pe naivitatea adversarului său. Însă acesta, calm, i-a mai cârpit un pumn zdravăn, spunându-i:

- Hai, aruncă-te! Și, cu sete, l-a mai lovit o dată. Spășit, Făniță, a coborât de pe pervaz și de atunci n-a mai îndrăznit să intre în curtea internatelor.

Ultima asemenea experiență am trăit-o recent, după pensionare. Noul director m-a rugat să-i țin locul unui confrate mai tânăr, pentru câteva luni, și predam la o clasă de școală profesională.

La un moment dat, am observat că unul dintre elevii privește fix, în gol, sau un punct imaginar. M-am apropiat de el, mi-am plimbat degetele răsfirate prin fața lui, dar nici n-a clipit. În acele momente, evident, el era departe. Am insistat, de astă dată verbal:

- Unde ți-e gândul, băiete?

- La gagici, domne, la gagici!

a venit, ca un trăsnet, răspunsul. Și tot ca un trăsnet, palma mea a țâșnit și s-a lipit de obrazul imberbului amoretat. Reacția lui m-a trezit la realitate:

- De ce dai, domne, în mine?

Ca om, l-aș mai fi pocnit o dată, pentru obrăznicia lui neobișnuită. Ca profesor, am înțeles că greșisem și că, de fapt, eu însumi devenisem anacronic.

A fost ultima mea oră de clasă, ulterior refuzând similare solicitări de suplinire. Lumea școlii se schimbă, nu neapărat în bine, iar eu nu eram pregătit s-o accept...

33. „Quod licet Jovi, non licet bovi“¹

(dicton latinesc)

În rândurile de mai jos vreau să-mi prezint impresiile despre „întâlnirile“ cu conducătorul suprem al țării, Nicolae Ceaușescu.

L-am văzut în câteva rânduri, mai întâi la Băilești, unde a venit de două-trei ori. Mi-a rămas în memorie scena hazlie, dar și dureroasă, a ultimei lui vizite, în '87 sau '88. Toți conducătorii de instituții și întreprinderi din oraș erau adunați în fața fostei stații PECO de pe drumul Craiovei, demolată acum. Pe câmpul de alături, sub comanda unuia dintre secretarii de partid ai județului, un grup numeros de femei, țărănci cooperatoare, făcea o lucrare... ciudată! Privită mai atent, se vedea că era vorba de o... replantare de porumb! Plante de cca 30 cm, scoase dintr-o altă tarla, erau aduse cu remorcile în locul preconizat pentru vizită și replantate acolo. Se înțelege, doar de ochii secretarului general, căci se știe, culturile de porumb nu pot fi mutate, fiindcă se usucă deîndată.

Văzând că privim amuzați scena, secretarul cu pricina, D.C., ne-a cerut, stingherit dar și autoritar, să ne deplasăm câteva sute de metri mai departe de locul „potemkiniadei“.

Iar peste câteva ore, din elicopter, Ceaușescu urma să vadă o bogată cultură de porumb, după care aceasta se „rărea, prin uscare implanturilor. Cuprins de amărăciune, mă gândeam la versurile lui Eminescu din „La steaua“: „Era pe când nu s-a zărit/Azi o vedem și nu e!“.

Peste un an, Ceaușescu a fost și la Segarcea iar noi am fost mobilizați să sporim rândurile... așteptătorilor (fie-mi iertat barbarismul). Acolo, directorul liceului din localitate mi-a servit și el una proapătă: cu o zi înainte, elevii lui fuseseră trimiși să facă toaleta bovinelor de la C.A.P., inclusiv cremuirea copitelor acestora!

Pe Nicolae Ceaușescu, ca și pe ceilalți conducători „de partid și de stat“, îi văzusem și în 1985,

când am participat la Congresul Științei și Învățământului. Încerc să găsesc câteva elemente amuzante ale acestui eveniment.

Mai întâi, în timpul cuvântării șefului statului, trebuia să fii atent sau măcar să mimezi acest lucru, fiindcă Sala Palatului era înțesată de securiști. Stăteam alături de Gheorghe Călbureanu, inspectorul nostru general. Obișnuit să stea la prezidiu și să conducă ședințe, acesta a acceptat și condiția anonimului. Mi-a făcut un semn discret către o persoană suspectă, necunoscută, care stătea în dreapta mea și am înțeles ce hram poartă aceasta. De aceea, cum începeau aplauzele, săream ca de pe arcuri în picioare și scandam veșnica și obsedanta lozincă „Ceaușescu-PCR“. De fapt, mi s-a părut că era o ordine prestabilită a acestor ovații, al căror regizor era Emil Bobu. Când Ceaușescu se oprea din citit – se spunea că are ceva la laringe – cineva îi aducea un pahar cu ceai iar Bobu dădea semnalul aplauzelor. Imediat, un grup de circa patru sute de oameni, situați la parter, în fața prezidiului, săreau în picioare și începeau să ovaționeze. Bobu statea aplecat în față, întors către șeful său; când acesta termina ceaiul – sau, mă rog, ce se afla în pahar – „regizorul“ dădea semnalul încheierii reprizei de aplauze.

Trebuie spus că toată sala, de voie – de nevoie, se racordase la acest ritual. Singurul care făcea excepție era celebrul medic Constantin Arseni, care... dormea la prezidiu, cu capul pe masă! Deh, el își putea permite!

Apoi, după amiază, a venit rândul *Tovarășei* să vorbească și am aflat atunci pentru prima oară că în limba noastră există cuvântul „perspectivă“. În fine, a doua zi, la lucrările pe secțiuni, categoria liceelor a fost moderată, ați ghicit, de... Elena Bărbulescu. Pe atunci aveam auzul foarte fin, dar dicția ei imposibilă nu mi-a permis să aflu numele vorbitorilor. Și cum acasă, la Băilești, trebuia să prezint un raport detaliat al participării la Congres, ziarul „Scânteia“ de a doua zi m-a ajutat să aflu numele celor care luaseră cuvântul!

Singurul demnitar relaxat, pe care l-am privit cu simpatie, a fost Nicu Ceaușescu. În pauze, el nu ieșea în foaier pentru a fuma, ci își aprindea țigara chiar în sală, discutând dezinvolt cu colegii sau colaboratorii lui.

Deh, el își permitea!

Marian PIRNEA

¹ Ce-i este îngăduit lui Jupiter nu-i este îngăduit poporului.

Obiceiuri și tradiții la români

Continuare din numărul trecut

Poporul își amintește de vremurile trecute, mai presus decât cele de astăzi și pe moșii și strămoșii săi drept niște oameni atât de vrednici, încât noi cu greu putem a le călca pe urme. De aceea, poporul are credința că pildele moștenite din bătrâni sunt lucruri sfinte, ce trebuie urmate cu deosebit respect, pe când cele din prezent sunt un semnal trist al înstrăinării (unele copiate de la alții). Credințele și obiceiurile noastre din popor nu sunt lucruri de care să ne rușinăm, ci dimpotrivă, dacă ne gândim bine, sunt cele mai scumpe amintiri ale sufletului nostru.

Luna februarie (Făurar)

Februarie, a doua lună adăugată de împăratul Numa Pompiliu în calendarul Romanilor; această lună a fost închinată zeului Neptun, deoarece ploile la Roma erau foarte multe în această lună. Numa i-a dat acestei luni numele de Februarie după vorba "februando", care înseamnă "a curăți". În acest timp al anului erau serbări publice ispășitoare numite "februale". Începeau la 1 februarie, țineau opt

zile și erau în onoarea morților. În timpul lor căsătoriile erau oprite. La 15 februarie se serbau "Lupercalele", întemeiate de Romulus și Remus, în onoarea lupoacei care îi hrănise. De ești tânăr și holtei, petrecerile te cheamă și trebuie să te duci îmbrăcat bine, dacă nu vrei să-ți capeți beleaua. De ești însurat, la serate și nunți la care ești invitat, atâtea rochii, coafuri și altele, toate trebuie să le faci femeii, dacă vrei să nu-ți bată capul că s-a prostiț de când ai luat-o și că o compătămește lumea. De ești părinte și ai fete, apoi atunci desfă punga, că de nu, rămâi cu piatra în casă!

Vremea. Februarie alb, adică cu zăpadă, întârește semănăturile – Februarie urât, în Mai este frumos – când nu încheată în Februarie este semn de an mănos – ceață deasă în Februarie arată ger mare.

"1 Februarie – în această zi se crede că se întâmplă iarna cu vara – este ziua ursului, el iese din bârlog, unde a stat de cum a dat zăpada și începe a juca în arie, iar dacă este soare și dacă își vede umbra, atunci intră la loc și mai stă 6 săptămâni; iar dacă nu-și vede umbra,

atunci rămâne afară și iarnă nu mai este – se mai serbează Martinii de iarnă, ca păzitori contra lupilor, să nu mănânce vitele și mai cu seamă oile.

10 Februarie – Sf. Haralambie – nu se lucrează, pentru că în acea zi se face pomană pentru cei care au murit de moarte rea – se face colivă din care se păstrează spre a se da păsărilor (găini, rațe, curci,

etc.) în caz că mor, ca să nu mai moară.

11 Februarie – este Sf. Vlasie – se serbează pentru ca femeile însărcinate să nu

facă copii schilozii – vitele să nu se nască pocite.

17 Februarie – în această zi este Sân Toaderul – spălarea pe cap cu iarbă mare (plantă erbacee ce înflorește în zona de deal, la munte și în fânețe; în scop medicinal se folosește rizomul); fetele au obiceiul ca în seara Sân Toaderului, înainte de răsăritul soarelui, de a se spăla pe cap și pieptăna ca să le crească părul mare; în apă se pune busuioc, iarbă mare, izmă și alte flori miroitoare, ca să fie drăgălașe ca florile – alergarea cailor – se tund cozile la cai, tunderea părului de pe lângă coarnele boilor și vitelor – înaintea lui Sân Toader nouă seri nu se toarce, căci amortesc mâinile și capeți dureri la ochi – cum apune soarele, se lasă lucrul – în ziua de Sân Toader bărbații nu merg la pădure că li se întâmplă vreo nenorocire – nu se toarce, nu se sapă, căci fiarele sălbatice vin către casă și atunci omul acela este urât de toți oamenii tot anul.

20 Februarie – târbaca câinilor sau Jujeul, adică a bate câinii, iar găștele caută a le îngriji foarte bine în acea zi, că să nu le lipsească nimic și să aibă toate din belșug; această târbacă este o tradiție istorică, căci, pe când barbarii prădau Roma și încercau să cucerească Capitolul, romanii au fost treziți de gășitul găștelor, pe când câinii dormeau, de aceea sunt pedepsiți câinii.

23 Februarie – Lăsatul secului; toți mănâncă seara la masă câte un ou fierț, deoarece cu ou se astupă gura și cu ou se destupă la Paști și postul să li se pară mai scurt și mai ușor – se fac iertă-

ciunile; vecinii și rudele își cer iertare unii de la alții, ca să intre curății în post – la lăsatul secului după ce s-a mâncat, masa se lasă neridicată și se pune pe o farfurie din fiecare mâncare care a fost la masă câte puțin, solnița cu sare, o felle de pâine și un pahar cu vin și se lasă până dimineața, să mănânce și cei morți – strigatul fetelor care au rămas nemăritate – în seara lăsăturii de sec se fac plăcinte cu brânză și se petrece cu lăutari.

24 Februarie – este aflarea capului Sf. Ioan și care în popor este numită Dragobete, cap de primăvară; de este zi frumoasă, tinerii se duc și culeg ghiociei – se serbează Dragobetele pentru ca să fii ferit de boli – este cea mai bună zi de făcut dragoste – în această zi se începe orice lucru, că merge cu spor – se adună mai multe fete și se duc la cules de tămăioară, care este bună de dragoste – se scutură și se așează în casă, ca să vie binele și averea să se întoarcă în gospodărie."

OBSERVAȚIE: unele sărbători menționate se pot decala funcție de Sărbătorile Pascale; prezentul articol, ca și cele anterioare sau următoare, nu se vor un al doilea calendar bisericesc, ele sunt o prezentare de datini și credințe ale românilor.

Va urma
Ing. dr. Mihai LICURICI

Definiție: precizarea viitorului pe baza studierii poziției mișcării astrilor, constelațiilor sau a unor fenomene cerești.

Ce este astrologia – o știință ezoterică, veche de când lumea. Din vremuri de demult omul a intuit că astrele influențează viața, pentru că totul în univers este conectat. Astrologia precizează influențele astrale, împărțind fiecare din cele aproximativ 30 de zile aferente unei zodii, în câte 3 decade, tutelate de câte un semn zodiacal. Fiecare decadă va primi deci în plus, magnetismul planetei care exercită tutele asupra ei. Aceste decade sunt denumite "decani". Decanii au fost sau mai concret au reprezentat puterea stelelor în acțiune și le-a fost asociată imaginea zeilor respectivi.

Pentru unii astrologia este o simplă superstiție. Deși nu este o știință stabilită și bine cunoscută precum matematica, astrologia și-a dovedit validitatea. Dacă ar rămâne la stadiul de superstiție, ar însemna că mișcarea planetelor nu ar trebui să ne influențeze deloc.

IANUARIE

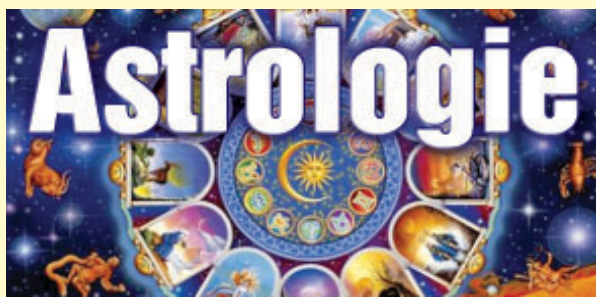
01-09. Zodia: Capricorn. Horoscop: Copilul ce se va naște sub influența acestui decan va avea corpul bine făcut. Ambitios și stăruitor. Dacă se va naște noaptea, va deveni răutăcios.

10-19. Zodia: Capricorn. Horoscop: copilul ce se va naște în această perioadă de timp va deveni mândru, autoritar, discret. De constituție delicată. Va ocupa funcții înalte, dar nesigure.

21-29. Zodia: Vărsător. Horoscop: copilul care se naște va fi de statură potrivită. Simpatice peste fire, cu sufletul deschis, încrezător, drăgălaș, însă neprevăzător.

Horoscop general (pentru toți cei născuți în fiecare din zilele lunii ianuarie a oricărui an).

01. Legături cu cei mari, Situații înalte; 02. Stăruitor în acțiuni – Expatriere; 03. Indiferent – Viteaz – Sincer; 04. Gălcevitor – Nervos; 05. Influențabil – Religios – Susținut; 06. Întreprinzător – Mânios – Sportiv; 07. Iubitor – Supus – Elocvent; 08. Excesiv de prudent, fricos – Posibil accidente – Tăinic; 09. Robust – Statornic; 10. Simpatice – Vioi – Gust muzical; 11. Aplicații spre știință și instruire; 12. Muncitor – Succes și câștiguri în agricultură; 13. Sentimental! Decepții în dragoste; 14. Iscusit – Câștiguri comerciale; 15. Va avea

situații înalte – Ușuratic; 16. Amator călătorii – Cugetător; 17. Liniștit – Retras din viața zgomotoasă; 18. Călătorii îndepărtate – explorator; 19. Visător singuratic – Liniștit; 20. Superficial – Optimist; 21. Nehotărât! Pagube materiale; 22. Cugetător – Cercetător – Inventiv; 23. Supus – Neajunsuri în viață; 24. Norocos

– Situații înalte; 25. Expus ademenirilor – simpatice; 26. Îmbogățire prin muncă manuală; 27. Expus la accidente, răni; 28. Fire independentă; 29. Robust – Autoritar – Nervos; 30. Expus la posibile infirmități; 31. Energic, dar neprevăzător.

Caracteristicile de mai sus sunt chestiuni generale, nu trebuie tratate ca fiind infailibile.

FEBRUARIE

01-08. Zodia: Vărsător. Horoscop: copilul ce se va naște va fi cu corpul bine făcut, fața frumoasă și vorba curgătoare, elegantă și dulce. Foarte sociabil și apt pentru orice afaceri comerciale.

09-18. Zodia: Vărsător. Horoscop: copilul va avea fața prelungă, pielea roșie și expus la multe schimbări ale soartei.

19-28. Zodia: Pești. Horoscop: corpul molatic, pielea albă, ochii mari, fruntea lată și barba rară. Cinstit peste măsură. Horoscop general (pentru toți cei născuți în fiecare din zilele lunii februarie ale fiecărui an)

01. Refractor – Persecutat – Expatriere; 02. Situații îmbelsugate; 03. Situații nefavorabile nu tocmai plăcute – Răni; 04. Instărire – Călătorii – Întovărășiri; 05. Bunuri materiale prin meserie; 06. Predispus la infirmități – Boli grele și lungi; 07. Tăcut – Invidios și plin de ură; 08. Distrugerii și refaceri – Expatriere; 09. Longevitate – Fericire; 10. Indiferent și nehotărât; 11. Furios. Agresiv; 12. Pătrunzător – Muncitor – Neplăceri; 13. Greutăți în lupta pentru viață; 14. Porniri dăunătoare – Agresiv; 15. Îngân-durat – Expus la accidente; 16. Casnic – Bunuri rurale; 17. Iubitor de plăceri și chefuri; 18. Situații și bogăție; 19. Funcții înalte; 20. Fericire căsătorie; 21. Inactiv – Pagube materiale; 22. Îmbogățire profesii lucrative; 23. Hotărât în acțiuni; 24. Încințat plăceri și chefuri; 25. Expus sărăcirii prin afaceri; 26. Evlavios – Șanse îmbogățire; 27. Pagube neprevăzute – Accidente apă; 28. Expatriere – Lipsuri – Călătorii.

Caracteristicile de mai sus sunt chestiuni generale, nu trebuie tratate ca fiind infailibile.

Astrolab

Piept de porc umplut

Nici nu visa rămătorul nostru autohton ce înseamnă pentru el aderarea la Uniunea Europeană. Pulpelile lui aflate la standardele impuse se vor bucura de compania diverselor altor cărnuri și a legumelor de tot felul combinate fistichiu. Cu toate acestea porcul a fost și a rămas patriot. El își umflă mușchii de mândrie știind că este preferatul incontestabil la ospetele românilor. De aceea, își decorează pieptul puternic cu carnea lui împănată și se așterne parfumat cu cimbru, pe mesele de sărbătoare ale împătimitilor carnivori.

Guî! Excuse me! Grohen shoen! Quink!

INGREDIENTE: 4 porții: 400 g piept de porc; 200 g carne tocată de porc; 50 g ceapă; 30 ml ulei; 2 fire de cimbru; 20 g sare; 2 g piper.

PREPARARE:

1. Pieptul de porc, de preferat fără os, se taie în fâșii de 1- 1,5 cm grosime și se crestează mijlocul pe lungime, fără a tăia capetele.

2. Ceapa se curăță și se toacă mărunt, iar apoi se amestecă cu carnea tocată și se condimentează după gust cu sare și piper.

3. Această compoziție se așează în secțiunea făcută în pieptul de porc și se presează bine cu mâna, apoi se condimentează și pieptul.

4. Într-o tavă unsă cu ulei se așează piepturile, se pune și cimbrul apoi se introduc în cuptorul încins.

5. Se servește pe platou sau farfurie, pe salată verde, ornat după preferințe.

CLENCI: Nu se recomandă îndepărtarea șoricului de pe bucățile de piept, iar în tava din cuptor trebuie pusă și puțină apă.

GASTRONOMUS

REDAȚIA:

Redactor șef - Valentin TURCU
Secretar de Redacție - Gheorghe GHEORGHISAN
Redactor: Marcel BOTA și Iulian POPA
Foto și tehnoredactare: Alecu FIRȚULESCU

D.T.P., Prepress și Tipar:
S.C. ALMA CONS - Craiova
Tel. / Fax: (0251) 587.300

